

مقاله اصلی

نتایج درمانی ثابت کردن رکتوم از طریق مقعد با تزریق زیر مخاطی دکستروز ۵۰٪ در کودکان مبتلا به پرولاپس رکتوم مقاوم به درمان طبی

تاریخ دریافت: ۸۹/۳/۲۴ - تاریخ پذیرش: ۸۹/۷/۳

خلاصه

مقدمه

با توجه به اینکه پرولاپس رکتوم در کودکان نسبتاً شایع است و روش‌های گوناگون جراحی از طریق شکم یا پرینه و روش‌های غیر جراحی مثل تزریق اسکروزان در درمان پرولاپس رکتوم مطرح شده است. در این مطالعه به بررسی اثر تزریق دکستروز ۵۰٪ در ثابت کردن رکتوم از طریق پرینه پرداخته شده است.

روش کار

در این مطالعه توصیفی بیماران مبتلا به پرولاپس رکتوم مراجعه کننده به درمانگاه جراحی بیمارستان دکتر شیخ از سال ۱۳۸۷-۱۳۸۸ تحت تزریق زیر مخاطی دکستروز ۵۰٪ به منظور ثابت کردن رکتوم قرار گرفتند و نتایج درمان از نظر عود و عوارض بررسی شد. اطلاعات به دست آمده با استفاده از آمار توصیفی و آزمون کای اسکوئر و نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل شد.

نتایج

در این مطالعه ۴۶ بیمار بررسی شدند که همه بیماران تحت درمان تزریق زیر مخاطی دکستروز ۵۰٪ قرار گرفتند. درمان بدون مشکل خاصی انجام گرفت و نتایج درمان طی دوره ۶ ماهه بررسی شد که هیچگونه عارضه‌ای از قبیل فیستول، آبسه، احتباس ادراری و نکروز مخاطی دیده نشد. در ۹ بیمار تزریق مجدد به علت عود پرولاپس (پس از یکبار تزریق) لازم شد که با توجه به آسان و ارزان بودن و قابل تکرار بودن روش درمانی پرولاپس در این بیماران نیز پس از تزریق مجدد بدون هیچ عارضه‌ای بهبود یافت.

نتیجه گیری

با توجه به سادگی و ارزانی و قابل تکرار و بدون عارضه بودن روش درمانی پرولاپس رکتوم با تزریق زیر مخاطی دکستروز ۵۰٪ این روش با پاسخ درمانی ۱۰۰٪ را میتوان برای درمان پرولاپس در کودکان پیشنهاد نمود. دکستروز ۵۰٪ میتواند به عنوان جایگزین مواد اسکروزان مورد استفاده قرار گیرد.

کلمات کلیدی: پرولاپس رکتوم، عارضه، عود، تزریق زیر مخاطی

^۱مرجان جودی

^۲مهران هیرادفر

^۳علی سلطانیان

^۴محمد غروی

^۵مهندی فتحی*

۱- استادیار جراحی دانشگاه علوم پزشکی

مشهد، مشهد، ایران

۲- دانشیار جراحی دانشگاه علوم پزشکی

مشهد، مشهد، ایران

۳- دستیار تخصصی جراحی عمومی دانشگاه

علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران

۴- دانشیار بیهودگی دانشگاه علوم پزشکی

مشهد، مشهد، ایران

۵- استادیار بیهودگی دانشگاه علوم پزشکی

مشهد، مشهد، ایران

*مشهد - خیابان بخارایی، شماره ۳۵

تلفن +۹۸-۹۱۵۵۰۳۱۲۳۶

email: mandala110@yahoo.com

تزریق ماده اسکلروزان در درمان پرولاپس رکتوم قابل استفاده است. جراحی به صورت رکتوبکسی خلفی تنها در موارد نادری که پرولاپس طولانی مدت داشته اند اندیکاسیون دارد (۴). در سال ۲۰۰۴ در ترکیه با استفاده از تزریق سالین ۱۵٪ میزان موفقیت ۹۳٪/۴ گزارش شد. در سال ۲۰۰۸ در کرواسی شیر گاو به عنوان ماده اسکلروزان استفاده شد که موفقیت ۹۵٪/۳ گزارش شد (۹،۸). در مطالعه ۱۶ ساله انجام شده در کانادا در ۱۹۹۸ در صورتی که پرولاپس رکتوم پایدار باشد، یا در صورتی که پرولاپس رکتوم نیاز به ریداکشن اورژانس داشته باشد، از ماده اسکلروزان دکستروز ۵٪ استفاده شده است. و نتایج آن با سالین ۲۵٪ در فنول و سالین نیم درصد به تنها یی یا همراه با دکستروز ۵۰٪ مقایسه شده است. در این مطالعه میزان درمان موفق با دکستروز ۵٪ به تنها یی بعد از یکبار تزریق ۶۴٪ و بعد از ۳ بار تزریق ۹۳٪ گزارش شده است. در مطالعه ای که در آلمان به منظور مقایسه بین دو روش درمان پرولاپس رکتوم سرکلاژ^۱ رکتوم (همان روش Thiersch) و تزریق ماده اسکلروزان^۲ انجام شد، تزریق زیر مخاطی با مزایایی از قبیل ساده بودن روش، مدت بستری کوتاه تر بهبود تسریع بدون ایجاد محدودیت برای بیمار و بدون عارضه همراه بوده است (۱۴-۱۲). مطالعه حاضر به منظور تجزیه و تحلیل پیامدهای پرولاپس رکتوم در کودکان و پیشنهاد راه های اداره کردن بیماری در کودکان طراحی و انجام شده است. هدف اصلی این مطالعه بررسی اثربخشی پرولاپس رکتوم که از طریق زیر مخاطی با استفاده از دکستروز ۵۰٪ و تعیین میزان عوارض این روش می باشد و ارزیابی توزیع فراوانی سنی و جنسی بیماران، میزان تعداد دفعات تزریق و فراوانی مسائل روانشناختی در افراد تحت مطالعه از اهداف فرعی آن است.

روش کار

این مطالعه توصیفی بر ۴۶ بیمار مبتلا به پرولاپس رکتوم که از سال ۸۷-۸۸ به درمانگاه جراحی بیمارستان دکتر شیخ مراجعه کرده بودند، انجام شد. این بیماران با مدت بیماری بیش از ۴ هفته که ۶ هفته درمان طبی در آنها موثر نبوده است، برای جا اندازی آن انتخاب شدند و پس از تفهیم والدین و اخذ رضایت کتبی

¹ cerclage

² aethoxysklerol

مقدمه

پرولاپس رکتوم در کودکان نسبتاً شایع و با حداقل بروز سنی ۳-۳ سالگی است. اکثر موارد پرولاپس رکتوم در کودکان علت زمینه ای ندارد و ایدیوپاتیک است. ولی علل آناتومیک و عفونی نیز نقش دارد. در ابتدا درمان پرولاپس نگهدارنده (تا ۴ هفته) می باشد و در صورت عدم پاسخ به درمان نگهدارنده و رفع بیماری های سیستم عصبی مرکزی و همچنین ضایعات و نقص عصبی از جمله کودا آکونیا ممکن است منجر به ایجاد پرولاپس رکتوم شوند دخالت جراحی لازم می شود. علل زمینه ای از قبیل بیوست و اسهال می تواند ایجاد پرولاپس پس از هر باردفع مدفعه نماید که با ایجاد اضطراب در طفل و والدین همراه می شود و نیاز به مراجعت و بستری های اورژانس مکرر را فراهم می کند و جهت ریداکشن پرولاپس نیازمند مانیپولاسیون مکرر رکتوم می باشد. لذا برای درمان پرولاپس مقاوم به درمان طبی روش های متعددی از جمله اعمال جراحی مختلف چه از طریق پرینه (پرولاپس رکتومی پرینه) چه از طریق شکم (رکتوبکسی) با یا بدون رزکشن) توصیه شده است ولی با توجه به عوارض عمل جراحی به نظر می رسد که پرولاپس رکتومی از طریق مقعد با تزریق زیر مخاطی دکستروز ۵۰٪ عوارض کمتر و بازگشت به فعالیت زودتری را برای بیمار فراهم می کند و این روش به سادگی قابل تکرار است. تا نتیجه درمانی دلخواه حاصل شود. از طرفی دکستروز ۵۰٪ قابل دسترس و ارزان می باشد. در مقایسه با Deflux که از نظر عود و عوارض (تشکیل فیستول وابس) به عنوان بهترین ماده از آن نام برده شده است. ولی از نظر هزینه بسیار گران تمام می شود. در کودکان به محض تشخیص پرولاپس رکتوم که بیش از ۴ هفته از آن گذشته باشد. پس عدم پاسخ به درمان مدلیکال در اطفال اقدام درمانی جراحی و یا غیر جراحی صورت می گیرد. اکثر جراحان اطفال موافق روش Thiersch wire نیستند زیرا نسبت به روش تزریق زیر مخاطی عوارض زیادتری دارد.

نکته مهم این است که این روش ها در بیمارانی موثر است که پرولاپس رکتوم خود به خود بهبود نمی باید (۲،۱). در مطالعه ای ذکر شده است که در صورتی که پرولاپس رکتوم همراه با اختلالات آناتومیکی زمینه ای باشد، تست عرق اندیکاسیون ندارد (۳). در کودکان با پرولاپس مقاوم به درمان نگه دارنده،

میانگین سن افراد حاضر در این مطالعه ۴/۲ سال می باشد (کمترین فرد با سن ۲ سال و بیشترین سن ۱۳ سال می باشد) که میانگین سن پسر ها ۴/۲ با انحراف معیار ۰/۷ و میانگین سن دختر ها ۴/۱ با انحراف معیار ۲/۴ می باشد (جدول ۱). از ۴۶ نمونه مورد بررسی در این مطالعه ۳۱ نفر (۶۷٪) در گرید II و ۱۵ نفر (۳۲٪) در گرید III قرار داشته اند (جدول ۳). بهبود در افراد تحت مطالعه به تفکیک میزان پرولاپس ارتباطی نداشته است. از افراد مورد بررسی در این مطالعه ۳۷ نفر (۸۰٪) با یک بار تزریق، ۷ نفر (۱۵٪) با دو بار تزریق و ۲ نفر (۴٪) با سه بار تزریق بهبود یافته اند (جدول ۳). اگرچه با یک بار تزریق در پسر ها ۷۹/۳٪ و در دختر ها ۸۲/۴٪ پاسخ درمانی مشاهده شده است ولی آزمون آماری کای اسکوئر نشان می دهد رابطه معنی داری بین تعداد تزریق و جنسیت وجود ندارد ($p=0.830$) (جدول ۴). پرولاپس با گرید II در ۸۳/۹٪ و گرید III در ۷۳/۳٪ با یک بار تزریق پاسخ درمانی مشاهده شده است ولی آزمون آماری کای اسکوئر نشان می دهد رابطه معنی داری بین تعداد تزریق و گرید پرولاپس و وجود ندارد ($p=0.220$) (جدول ۴). این روش با پاسخ درمانی ۱۰۰٪ را می توان برای درمان پرولاپس در کودکان پیشنهاد نمود. نتایج درمان طی دوره ۶ ماهه بررسی شد که هیچگونه عارضه ای از قبیل فیستول، آب، احتباس ادراری و نکروز مخاطی دیده نشد. بهبودی بر اساس حذف یا تسکین علائم قبلی بیمار (بیرون زدگی رکتوم و....) و ابراز رضایتمندي والدین تعریف شده است. هرچند از نمره بندی درد پس از عمل در این بیماران به دلیل سن پایین ایشان که ارزیابی با معیارهای در دسترس را میسر نمی ساخت استفاده نشد ولی نیاز به مصرف مخدر و مسکن های غیر مخدری نیز پیدا نشد.

جدول شماره ۱- توزیع فراوانی و میانگین افراد مطالعه

بر حسب جنسیت

میانگین	انحراف معیار \pm	تعداد	درصد	توزیع فراوانی	جنسیت
۴/۲ ± ۰/۷		۶۳	۲۹	پسر	
۴/۱ ± ۲/۴		۳۷	۱۷	دختر	
		۱۰۰	۴۶	کل	

ایشان وارد مطالعه شدند. معیار های ورودی به مطالعه عبارت بودند از: بیماران مبتلا به پرولاپس رکتوم Recurrent پس از درمان نگه دارنده پس از ۴ هفته، همه بیماران با پرولاپس ایدیوپاتیک بیشتر از ۴ هفته، پرولاپس ایا تروژنیک بعد از اعمال جراحی pull-through، همه بیماران با پرولاپس رکتوم به علت مسایل روانشناختی و معیار های جروجی از مطالعه شامل موارد ذیل بود: بیماران مبتلا به ، cystic fibrosis، بیماران دارای پولیپ رکتوم rectal bleeding و کولونوسکوپی مشخص می شود، بیماران با سن بیشتر از ۱۵ سال، وجود علل نروپاتیک مثل: میلومنتگوسل، پرولاپس حاد کمتر از ۴ هفته بیماران بدون نیاز به آمادگی کولون و بررسی کولونوسکوپی یا ارزیابی اسفنگتیر فقط با توصیه به یک بار اجابت مزاج در صبح روز عمل جراحی بیمار به اطاق عمل منتقل شده و در اتاق عمل در پوزیشن لیتوتومی و با iv sedation توسط جراح در ۴ کوادران در ساعت ۱، ۵، ۷، ۱۱ مقدار ۵ سی سی دکستروز ۵۰٪ به صورت زیر مخاطی ۲ سانتی متر بالای خط دندانه ای انجام می شود و نشانه تزریق مناسب ایجاد برآمدگی مخاطی در کوادران های مربوط می باشد و پس از هوشیاری بیمار مرخص و یک دوره ۶ ماهه بیماران از نظر عود و عوارض (توضیط دو جراح نویسنده مقاله) پیگیری می شوند. روش بیهوشی بیماران همانند اعمال باز بوده و تفاوتی از جهت روش و داروهای به کار رفته نداشته است. اطلاعات توسط روش های آمار توصیفی شامل جداول و نمودارها و شاخص ها توصیف شد. آنگاه اطلاعات توسط روش های آمار استنباطی مثل: کای-اسکوئر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. تعیین دهی برآورد حجم نمونه و توان توصیف و تجزیه و تحلیل اطلاعات توسط نرم افزار آماری SPSS صورت گرفت.

نتایج

۴۶ بیمار مبتلا به پرولاپس رکتوم بیش از ۴ هفته (intractable) مراجعه کننده به درمانگاه یا بستری شده به علت پرولاپس رکتوم برای جا اندازی آن به طور آسان انتخاب شدند. تعداد کل نمونه های مورد بررسی در این مطالعه ۴۶ نفر می باشد که ۲۹ نفر (۶۷٪) پسر و ۱۷ نفر (۳۳٪) دختر می باشند (جدول ۱).

محدوده سنی است. میانگین سن پسر ها $4/2$ با انحراف معیار $7/0$ و میانگین سن دختر ها $4/1$ با انحراف معیار $12/4$ می باشد. از این 46 نفر 29 نفر پسر معادل 63% افراد تحت مطالعه و 17 نفر دختر معادل 37% افراد تحت مطالعه را تشکیل می دهند. 31 نفر معادل $67/4$ پرولاپس گردید دو و 15 نفر معادل $31/6$ پرولاپس گردید سه داشتند. از افراد مرور بررسی در این مطالعه 37 نفر $80/4\%$ با یک بار تزریقی و 7 نفر $15/2\%$ با دو بار تزریقی به فاصله 2 هفته از تزریق اول و 2 نفر $16/3\%$ با سه باز تزریقی بهبود یافتند. در مطالعات انجام شده قبلی موفقیت درمان پس از یک بار تزریق 66% عنوان شده است. و موفقیت کلی روش درمانی در سایر مطالعات 93% ولی در این مطالعه 100% بوده است. در بعضی مطالعات ذکر شده است که در صورتی که پرولاپس رکتوم همراه با اختلالات آناتومیکی زمینه ای باشد. تست عرق اندیکاسیون ندارد (۳). در بیماران این مطالعه نیز نیاز به این تست احساس نشد. تزریق مواد اسکروزران از روش های با ارزش جهت درمان پرولاپس رکتوم در کودکان است. مواد مختلفی جهت این تزریق وجود دارند که هر کدام معاایب و مزایای مربوط به خود را دارا هستند. در مطالعه ای که در مصر در سال 2004 انجام شده است، مواد مختلف را با هم مقایسه کرده است و نتایج درمان و عوارض را بررسی کرده است. در این مطالعه تزریق زیر مخاطی با هر سه ماده اتیل الکل 95% ، فنول روغن بادام 5% و deflux هیچ مرگ و میر نداشته است. آنها در گروه الکل 7% مورد عود و نیاز به تزریق مجدد، 2 مورد نکروز مخاطی و در یک مورد فیستول و 4 مورد هم عود دراز مدت مشاهده گردید (۶). در این مطالعه فقط در 9 بیمار درجه ای از عود دیده شد که در 7 مورد با تزریق مجدد و در 2 مورد باسه نوبت تزریق رفع شد و در 100% بیماران بهبود بدون عوارض وجود داشت. ارزان و در دسترس بودن و بی خطر بودن دکستروز در مطالعه حاضر ارجحیت نسبت به مواد آزمایش شده در این مطالعه داشته است. در حالی که آنها نکروز مخاطی و آبسه را در گروه فنول داشته اند. در سال 2004 در ترکیه با استفاده از تزریق سالین 15% میزان موفقیت $93/4\%$ گزارش شد (۸). در سال 2008 در کرواسی $95/3\%$ شیر گاو به عنوان ماده اسکروزران استفاده شد که موفقیت $95/3\%$ گزارش شد (۹،۸). در مطالعه ای که در مدت 16 ساله انجام شده در کانادا (۱۹۹۸)، در صورتی که پایدار بودن پرولاپس رکتوم یا

جدول شماره ۲- توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه

بر حسب گردید بیماری

گردید بیماری	تعداد	درصد	توزیع فراوانی
گردید II	۳۱	$67/4$	
گردید III	۱۵	$32/6$	
کل	۴۶	۱۰۰	

جدول شماره ۳- توزیع فراوانی افراد مورد مطالعه و تعداد

تزریق بر حسب جنسیت

تزریق	تعداد	درصد	پسر	دختر	تعداد	توزیع فراوانی
یک بار	۳۷	$80/5$	23	14	$(/82/4)$	$(/79/3)$
دوبار	۷	$15/2$	5	2	$(/11/8)$	$(/17/2)$
سه بار	۲	$4/3$	1	1	$(/5/9)$	$(/3/4)$

جدول شماره ۴- توزیع فراوانی تعداد تزریق

بر حسب گردید بیماری

تعداد تزریق	مرحله بیماری
یک بار	26
دوبار	3
سه بار	2

بحث

در این مطالعه 46 بیمار مبتلا به پرولاپس رکتوم مقاوم به درمان طبی تحت عمل جراحی ثابت کردن رکتوم با دکستروز 50% قرار گرفتند. میانگین سنی افراد در این مطالعه $2-4$ سال بود. (کمترین فرد با سن 2 سال و بیشترین سن 13 سال) که در متون میانگین سنی $1-3$ سال ذکر شده است. و مطالعه حاضر هم نزدیک به این

در مطالعه‌ای در آلمان مقایسه بین دو روش درمان پرولاپس رکتوم سرکلائز^۱ رکتوم^۲ و تزریق ماده اسکلروزان aethoxysklerol انجام شد. تزریق زیر مخاطی مزایایی از قبیل ساده بودن روش، مدت بسیاری کوتاه‌تر بهبود تسریع بدون ایجاد محدودیت برای بیمار و بدون عارضه گزارش شده است (۱۲-۱۴). در این مطالعه نیز عملاً مدت بسته بسیار کوتاه‌تری در بیماران وجود داشت.

نتیجه گیری

ثابت کردن رکتوم با دکستروز ۵۰٪ در پرولاپس رکتوم می‌تواند به عنوان یک عمل جراحی در درمان بیماران مورد استفاده قرار گیرد. زیرا به سادگی قابل تکرار است تا نتیجه درمانی دلخواه که همان حذف پرولاپس است حاصل شود. این روش نسبت به روش عمل باز ارزانتر است زیرا نیاز به استفاده از ست بزرگ جراحی را کم می‌کند. از طرفی با توجه به سادگی و قابل دسترس بودن و ارزان بودن ماده به کار رفته و نداشتن هیچگونه عارضه‌ای و درمان موارد عود نیز مجدد بدون عارضه با همان ماده دکستروز ۵۰٪ امکان پذیر است. عدم وجود عارضه نیاز بیمار به جراحی مجدد و اقامت طولانی در بیمارستان را که هزینه بردار هستند کم می‌کند. علاوه بر آنکه به علت گران قیمت بودن deflux که بهترین ماده اسکلروزن در مقالات از آن نام برده شده است. دکستروز ۵۰٪ می‌تواند به عنوان جایگزین deflux مورد استفاده قرار گیرد.

تشکر و قدردانی

نویسنده‌گان از پرسنل زحمتکش بخش جراحی و اتاق عمل بیمارستان دکتر شیخ مشهد سپاسگزارند.

در صورتیکه پرولاپس رکتوم نیاز به ریداکشن اورژانس داشته باشد، از ماده اسکلروزان دکستروز ۵٪ استفاده شد. نتایج آن با سالین ۲۵٪ فنول ۵٪ به تنهایی یا همراه با دکستروز ۵٪ مقایسه شد. در این مطالعه میزان درمان موفق با دکستروز ۵٪ به تنهایی بعد از یکبار تزریق ۶۴٪ و بعد از ۳ بار تزریق ۹۳٪ گزارش شده است. این مطالعه در گردیدهای بالا پس از یکبار تزریق ۸۳/۹٪ و پس از ۶ بار تزریق ۷۳/۳٪ موفقیت داشته است.

اگرچه یکبار تزریق در پسرها ۷۹/۳٪ و دخترها ۸۲/۴٪ پاسخ درمانی مشاهده شده است ولی آزمون کای-اسکور نشان می‌دهد که رابطه معنی داری بین تعداد تزریق و گردید بیماری وجود ندارد. $p=0.83$ پرولاپس گردید دو ۸۳/۹٪ و گردید سه در ۷۳/۳٪ با یکبار تزریق پاسخ درمان مشاهده شده است. ولی آزمون آماری کای-اسکوئر نشان می‌دهد که رابطه معنی داری بین تعداد و تزریق گردید بیماری وجود ندارد. از میان ۴۶ فرد مبتلا به پرولاپس رکتوم مورد مطالعه ۶ نفر به علت اسهال ۱۳/۴٪ که پس از بهبود اسهال حاد پرولاپس ادامه یافته بود. بقیه بیماران ۳۹ نفر ۸۴/۶٪ پس از اجابت مزاج معمولاً دچار پرولاپس شده بودند.

۷ نفر از بیماران سابقه مراجعه به اورژانس جهت جا اندازی پرولاپس داشتند، (۱۵/۲٪) که ۶ نفر با دستکاری در اورژانس پرولاپس جا افتاده بود یک نفر نیازمند جا اندازی زیر بیهوشی بوده است (۱٪).

هیچ کدام از بیماران بسته به علت گانگرن روده پرولاپس نیاز به عمل جراحی اورژانس نداشتند. همه بیماران به صورت elective تحت ثابت کردن رکتوم با دکستروز ۵۰٪ قرار گرفتند. بررسی و پیگیری ۶ ماهه نتایج عمل جراحی نشان داد. که هیچگونه عارضه‌ای از قبیل فیستول رکتوواژینال آبشه، نکروز مخاطی، احتباس ادراری و درد مداوم پس از عمل وجود نداشته است. تنها ۹ نفر (۱۹/۱٪) از بیماران تحت مطالعه بعد از عمل جراحی (پس از یکبار تزریق) دچار عود پرولاپس رکتوم شدند که ۷ نفر با تزریق بار دوم بهبود یافتدند و ۲ نفر نیازمند ۳ بار تزریق بودند، بین عود دفعات تزریق با جنسیت و گردید پرولاپس رابطه معنی داری وجود نداشت. هیچ کدام از بیماران دچار اختلالات روان شناختی نبودند در پایان دوره ۶ ماهه پیگیری هیچ کدام از بیماران دچار عود پرولاپس نشدند. درمان ۱۰۰٪ حاصل شد.

¹cerclage
²Thiersch

References:

- 1- Maron DJ, Nelson RL. Rectal Prolapse or Procidentia. In: O'Neill JA, Grosfeld JL, Fonkalsrud ED, Coran AG ,editors.. Principles of Pediatric Surgery. 2nd ed .New York: McGRAW-HILL;2004.p.1995-1996.
- 2- Antao B, Bradley V, Roberts JP, Shawis R. Management of rectal prolapse in children. Dis Colon Rectum 2005; 48:1620-1625.
- 3- Zempsky WT, Rosenstein BJ. The cause of rectal prolapse in children. Am J Dis Child 1988; 142:338-339.
- 4- Severijnen R, Festen C, van der Staak F, Rieu P. Rectal prolapse in children. Neth J Surg 1989; 41:149-151.
- 5- Siafakas C, Vottler TP, Andersen JM. Rectal prolapse in pediatrics. Clin Pediatr 1999; 38:63-72.
- 6- Fahmy MA, Ezzelarab S. Outcome of submucosal injection of different sclerosing material for rectal prolapse in children. Pediatr Surg Int 2004; 20:353-6. Epub 2004 May 28.
- 7- Shah A, Parikh D, Jawaheer G, Gornall P. Persistent rectal prolapse in children: sclerotherapy and surgical management. Pediatr Surg Int 2005; 21:270-3. Epub 2005 Mar 11.
- 8- Abes M, Sarihan H. Injection sclerotherapy of rectal prolapse in children with 15 percent salin solution. Eur Pediatr Surg 2004; 14:100-102.
- 9- Chanw K, Kay SM, Laberge M, Gallucci G, Bensoussum AL, Yazbeck S. Injection sclerotherapy in the treatment of rectal prolapse in infant and children. J Pediatr Surg 1998; 33:255-258.
- 10- Zganjer M, Cizmic A, Cigit I, Zupancic B, Bumci I, Popovic L, et al. Treatment of rectal prolapse in children with cow milk injection sclerotherapy: 30-year experience. World J Gastroenterol 2008; 14:737-740.
- 11-Gysler R, Morger R. Sclerosing treatment with ethoxysclerol in anal prolapse in children. Z Kinderch 1989; 44:304-305.
- 12-Bullard KM. Colon,rectom, and anus. In: Brunicardi Ch F, Andersen D K Billiar TR, Dunn D L, Hunter J G, Pollock RE,editors. Schwartz,s Principles of Surgery.9th ed. New York: McGRAW-HILL;2010.p.1054.
- 13- Mann CV.Rectal Prolapse or Procidentia. In: Marvin CL,Editors.Colon and Rectal Surgery.5thed.NEY York: Lippincott Williams & Wilkins;2005.p.238-499.
- 14-Tou S, Brown SR, Malik AI, Nelson RL. Surgery for complete rectal prolapse in adults. Cochrane Database Syst Rev 2008;4:CD001758.
- 15-Lowney JK, Fleshman Jr JW. Benign Disorders of the Anorectum.In: Zinner M J, Ashley SW, editors. Maingot's Abdominal Operations.11th ed. NewYork:McGRAW-HILL;2007.p.669-672.
- 16-Heah SM, Hartley JE, Hurley J, Duthie GS, Monson JR. Laparoscopic suture rectopexy without resection is effective treatment for full-thickness rectal prolapse. Dis Colon Rectum 2000; 43:638-643.
- 17-Fry R D, Mahmoud N, Maron DJ,Ross M,Rombeau J.Colon and Rectum.In: Courtney Jr MT ,editors. Sabiston Textbook of Surgery.18th ed. Philadelphia: Sunders; 2007.p.1467-1472.
- 18- Habr-Gama A, Jacob CE, Jorge JM, Seid VE, Marques CF, Mantese JC, et al. Rectal procidentia treatment by perineal rectosigmoidectomy combined with levator ani repair. Hepatogastroenterology 2006; 53:213-217.
- 19- Flum AS, Golladay ES, Teitelbaum DH. Recurrent rectal prolapse following primary surgical treatment. Pediatr Surg Int 2010; 26:427-431.
- 20- Ismail M, Gabr K, Shalaby R. Laparoscopic management of persistent complete rectal prolapse in children. J Pediatr Surg 2010; 45:533-539.
- 21- Gourgiotis S, Baratsis S. Rectal prolapse. Int J Colorectal Dis 2007; 22:231-243.